EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 30.8.2019
COM(2019) 405 final

2019/0184 (NLE)

Predlog

SKLEP SVETA

o podpisu sporazuma med Evropsko unijo in Republiko Belorusijo o poenostavitvi izdajanja vizumov v imenu Evropske unije

OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM

1. OZADJE PREDLOGA

V okviru vrha vzhodnega partnerstva, ki je potekal maja 2009, je EU s sklenitvijo sporazumov o poenostavitvi vizumskih postopkov in sporazumov o ponovnem sprejemu z državami vzhodnega partnerstva ponovno potrdila svojo politično podporo popolni liberalizaciji vizumskega režima v varnem okolju in spodbujanju mobilnosti. V skladu s skupnim pristopom k razvoju politike EU v zvezi s poenostavitvijo vizumskih postopkov, o katerem so se države članice dogovorile v okviru odbora Coreper decembra 2005, sporazuma o poenostavitvi vizumskih postopkov ni mogoče skleniti brez sporazuma o ponovnem sprejemu.

Komisija je na podlagi tega 12. novembra 2010 Svetu predložila priporočilo, da bi pridobila smernice za pogajanja o sporazumih z Republiko Belorusijo o poenostavitvi izdaje vizumov za kratkoročno bivanje in o ponovnem sprejemu oseb, ki prebivajo brez dovoljenja.

Komisija je, potem ko je 28. februarja 2011[1] prejela pooblastilo Sveta, 12. junija 2014 v Bruslju uradno začela pogajanja z Republiko Belorusijo.

Nadaljnjih pet krogov pogajanj je potekalo 24. novembra 2014 v Minsku, 12. marca 2015 v Bruslju, 20. junija 2017 v Minsku in 26. marca 2019 v Bruslju. Glavni pogajalci so besedilo sporazuma parafirali 17. junija 2019 z izmenjavo elektronske pošte.

Medtem so Belorusija, Evropska unija in sedem sodelujočih držav članic (Bolgarija, Romunija, Litva, Poljska, Madžarska, Finska in Latvija) 13. oktobra 2016 podpisale skupno izjavo o partnerstvu za mobilnost.

Od 12. februarja 2017 so državljani Evropske unije oproščeni vizumske obveznosti za vstop in bivanje na ozemlju Republike Belorusije za obdobja do 5 dni, če vstopijo v državo na mednarodnem letališču Minsk. To obdobje bivanja brez vizuma je bilo 24. julija 2018 podaljšano na 30 dni pod istimi pogoji. Za obdobja bivanja, daljša od 30 dni in krajša od 90 dni (v katerem koli 180 dnevnem obdobju), se sporazum uporablja vzajemno.

Redno obveščanje držav članic in posvetovanje z njimi je potekalo v vseh fazah pogajanj v ustreznih delovnih skupinah Sveta. Končni osnutek besedila sporazuma je bil poslan delovni skupini za vizume, 5. aprila 2019 pa je bil po tihem postopku na splošno potrjen.

Evropski parlament je bil 17. aprila 2019 z dopisom, ki ga je generalni direktor GD za migracije in notranje zadeve poslal predsedniku Odbora za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve, obveščen o zaključku pogajanj o sporazumih o poenostavitvi vizumskih postopkov in o ponovnem sprejemu. Osnutka besedila obeh sporazumov sta bila priložena.

Predlagani sklep o sklenitvi določa potrebne notranje dogovore za praktično uporabo sporazuma. Zlasti določa, da Komisija ob pomoči strokovnjakov iz držav članic zastopa Unijo v skupnem odboru za poenostavitev vizumskih postopkov iz člena 12 sporazuma.

Priloženi predlog je pravni akt za sklenitev sporazuma. Svet bo o njem odločil s kvalificirano večino.

2. CILJ IN VSEBINA SPORAZUMA

[1] Svet je 2. marca 2015 spremenil pogajalske smernice, da bi vključil možnost začasnega preklica odprave diplomatskih vizumov iz več razlogov, kot so navedeni v določbah o standardnih preklicih, npr. zaradi vprašanj človekovih pravic in demokracije ter zaradi zlorabe navedene odprave.

Namen sporazuma med Evropsko unijo in Republiko Belorusijo o poenostavitvi izdajanja vizumov (v nadaljnjem besedilu: sporazum) je na podlagi vzajemnosti poenostaviti izdajanje vizumov za načrtovano bivanje za največ 90 dni v katerem koli obdobju 180 dni za državljane Unije in Republike Belorusije.

Komisija meni, da so bili cilji, ki jih je Svet določil v svojih pogajalskih smernicah, doseženi in da je osnutek sporazuma za Unijo sprejemljiv.

Povzetek končne vsebine Sporazuma:

– odločitev o izdaji vizuma ali zavrnitvi njegove izdaje bo treba za vse prosilce za vizum načeloma sprejeti v 10 koledarskih dneh. Ta rok se lahko podaljša na največ 30 koledarskih dni, kadar je potrebna podrobnejša obravnava prošnje. V nujnih primerih se lahko rok za sprejetje odločitve skrajša na dva delovna dneva ali manj. Praviloma so prosilci za izdajo vizuma upravičeni do osebne zglasitve ob vložitvi prošnje, in sicer v roku dveh tednov, odkar za to zaprosijo, v nujnih primerih pa lahko vložijo prošnjo takoj ali brez osebne zglasitve;

– vizumska taksa za obravnavanje prošenj, ki jih vložijo državljani Evropske unije in Republike Belorusije znaša 35 EUR. To takso bodo morali plačati vsi prosilci za vizum. Poleg tega so naslednje kategorije oseb upravičene do popolne oprostitve plačila vizumske takse: otroci pod 12 let, invalidne osebe, bližnji sorodniki, člani uradnih delegacij, ki sodelujejo v vladnih dejavnostih, učenci, dijaki, študenti in podiplomski študenti, predstavniki organizacij civilne družbe, humanitarni delavci ter osebe, ki se udeležujejo znanstvenih, kulturnih in umetniških dejavnosti ter športnih dogodkov;

– če se pogodbenici odločita sodelovati z zunanjim ponudnikom storitev pri, med drugim, zbiranju vlog za izdajo vizuma, taksa, ki se plača zunanjemu ponudniku storitev, ne sme presegati 30 EUR. Možnost, da državljani pogodbenic vlogo vložijo neposredno na konzulatih, se ohrani, kjer je to mogoče, npr. kjer je dovolj osebja, ki lahko opravi delo in izpolni obveznosti, določene v sporazumu;

– zahteve po dokumentih, ki jih je treba predložiti glede na namen potovanja, so bile poenostavljene za naslednje kategorije prosilcev: bližnji sorodniki, poslovneži, člani uradnih delegacij, učenci, dijaki, študenti in podiplomski študenti, udeleženci znanstvenih, kulturnih in športnih prireditev, novinarji, osebe, ki se udeležujejo vojaških in civilnih pogrebov (vključno s sorodniki), predstavniki civilne družbe, osebe, ki službeno sodelujejo na mednarodnih razstavah, konferencah, simpozijih, seminarjih ali drugih podobnih dogodkih, vozniki, ki opravljajo storitve mednarodnega prevoza tovora in potnikov, udeleženci uradnih programov izmenjav med pobratenimi mesti, osebe, ki potujejo iz zdravstvenih razlogov, osebe, ki sodelujejo na mednarodnih športnih dogodkih, osebje na vlakih, v hladilnih vagonih in lokomotivah ter udeleženci v uradnih programih čezmejnega sodelovanja EU. Za te kategorije oseb se lahko za utemeljitev namena potovanja zahtevajo le dokumenti, našteti v sporazumu. Praviloma ni potrebna nobena druga utemeljitev, vabilo ali potrditev, ki jo določa zakonodaja držav članic ali Republike Belorusije;

– poenostavljena so tudi merila za izdajanje vizumov za večkratni vstop za naslednje kategorije oseb:

(a) za člane nacionalnih in regionalnih vlad in sodišč, poslance in stalne člane uradnih delegacij ter zakonce in otroke, ki obiskujejo državljane Evropske unije, ki zakonito prebivajo na ozemlju Belorusije, ali državljane Republike Belorusije, ki zakonito prebivajo v državah članicah, oziroma državljane EU, ki prebivajo na ozemlju države članice, katere državljani so, ali državljane Republike Belorusije, ki prebivajo na ozemlju Belorusije: vizumi za večkratni vstop z veljavnostjo 5 let (ali manj, če je

namen rednega potovanja očitno omejen, na primer kadar je obdobje veljavnosti njihovega mandata ali dovoljenja za zakonito prebivanje krajše);

(b) udeleženci znanstvenih, kulturnih, uradnih izmenjav ali čezmejnih programov, mednarodnih športnih dogodkov, novinarji, študenti, člani uradnih delegacij, predstavniki organizacij civilne družbe, osebe, ki službeno sodelujejo na mednarodnih razstavah, konferencah, simpozijih, seminarjih ali drugih podobnih dogodkih, vozniki, ki prevažajo mednarodni tovor, osebje na vlakih ter osebe, ki redno potujejo iz zdravstvenih razlogov: vizumi za večkratni vstop z veljavnostjo 1 leta;

(c) iste kategorije, navedene pod (b): izdati bi bilo treba vizume, ki veljajo najmanj 2 leti in največ 5 let (če so v predhodnih dveh letih zakonito uporabili enoletni vizum za večkratni vstop, razen če sta potreba ali namen pogostih potovanj očitno omejena na krajše obdobje);

– državljani Evropske unije in Republike Belorusije, ki so imetniki veljavnih biometričnih diplomatskih potnih listov in imetniki veljavnih prepustnic EU, so oproščeni vizumske obveznosti za kratkoročno bivanje. Komisija je aprila 2015 predstavila prvo oceno varnosti in celovitosti sistema izdaje beloruskega diplomatskega potnega lista, vključno z njegovimi varnostnimi elementi. Rezultati ocene sistema izdaje so bili zadovoljivi. Vendar pa so bile nekatere države članice mnenja, da beloruski diplomatski potni listi niso dovolj varni. Republika Belorusija je nato sporočila, da bo začela izdajati biometrične potne liste v skladu z najnovejšimi smernicami in priporočili Mednarodne organizacije za civilno letalstvo od začetka leta 2020, in se je strinjala z omejitvijo odprave vizuma na biometrične diplomatske potne liste (dodatna zahteva, ki je pogajalske smernice ne zahtevajo). Republika Belorusija je v šestem in zadnjem krogu pogajanj 26. marca 2019 Komisiji predložila posodobljene informacije o sistemu izdaje in tehničnih specifikacijah za te potne liste ter se zavezala, da bo najpozneje do oktobra 2019 predstavila vzorec novega biometričnega potnega lista in končne tehnične specifikacije. V teh okoliščinah bo morala Komisija pred sklenitvijo sporazuma v posvetovanju z državami članicami opraviti končno oceno beloruskega sistema izdaje;

– končne določbe dajejo pogodbenicama možnost, da iz kakršnega koli razloga v celoti ali delno začasno prekličeta sporazum (npr. odprava vizuma za imetnike diplomatskih biometričnih potnih listov). Ta določba zato obravnava razloge za začasni preklic, kot je kršitev ali zloraba določbe sporazuma, kot so odprava vizuma za diplomatske potne liste (člen 10), vprašanja človekovih pravic in demokracije (navedena tudi v preambuli sporazuma) ter pomanjkanje sodelovanja pri ponovnem sprejemu in/ali nezadovoljivo izvajanje sporazuma o ponovnem sprejemu;

– v končnih določbah je določeno tudi, da lahko sporazum o poenostavitvi vizumskih postopkov začne veljati šele na dan začetka veljavnosti sporazuma o ponovnem sprejemu;

– v preambuli sporazuma je poudarjen pomen temeljnih načel, ki urejajo sodelovanje med pogodbenicama, ter obveznosti in odgovornosti, vključno s spoštovanjem človekovih pravic in demokratičnih načel, ki izhajajo iz zadevnih mednarodnih instrumentov, katerim sta zavezani;

– protokol obravnava poseben položaj držav članic, ki schengenskega pravnega reda še ne izvajajo v celoti, ter njihovo enostransko priznanje schengenskih vizumov in dovoljenj za prebivanje, izdanih državljanom Republike Belorusije za namene tranzita prek njihovih ozemelj v skladu s Sklepom Sveta št. 565/2014/EU;

– sporazumu je priložena skupna izjava o sodelovanju na področju potnih listin in rednih izmenjavah informacij o varnosti potnih listin;

– sporazumu je priložena skupna izjava o usklajevanju postopkov obveščanja za izdajo vizumov za kratkoročno bivanje in dokumentov, ki jih je treba predložiti ob vložitvi vloge za izdajo vizuma za kratkoročno bivanje;

– poseben položaj Danske, Združenega kraljestva in Irske je naveden v preambuli sporazuma in dveh skupnih izjavah, priloženih k sporazumu; Tesno sodelovanje Islandije, Norveške, Švice in Lihtenštajna pri izvajanju, uporabi in razvoju schengenskega pravnega reda je opredeljeno v skupni izjavi k sporazumu[2].

– sporazumu je priložena skupna izjava o konzularnih uslužbencih, ki odraža pomen, ki ga pogodbenici pripisujeta razpoložljivosti zadostnega števila osebja na njunih konzulatih za zagotavljanje učinkovitega izvajanja sporazuma.

3. PRAVNA PODLAGA, SUBSIDIARNOST IN SORAZMERNOST

• Pravna podlaga

Ta predlog se predloži Svetu, da odobri podpis sporazuma.

Pravna podlaga za ta predlog je člen 77(2)(a) Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU) v povezavi s členom 218(5) PDEU.

• Subsidiarnost (za neizključno pristojnost)

Ni relevantno.

• Sorazmernost

Ta predlog ne presega tistega, kar je potrebno za uresničitev zastavljenega cilja, in sicer podpisa mednarodnega sporazuma o poenostavitvi izdajanja vizumov za državljane Belorusije in EU.

4. PRORAČUNSKE POSLEDICE

Predlog ne pomeni dodatnih stroškov za proračun EU.

5. SKLEPI

Ob upoštevanju zgoraj navedenih rezultatov Komisija predlaga, naj Svet sklene, da se sporazum podpiše v imenu Unije, in pooblasti generalni sekretariat Sveta, da vzpostavi ustrezni instrument polnih pooblastil.

[2] Po izstopu Združenega kraljestva bo morda treba ponovno preučiti preambulo in skupno izjavo o položaju Združenega kraljestva.

2019/0184 (NLE)

Predlog

SKLEP SVETA

o podpisu sporazuma med Evropsko unijo in Republiko Belorusijo o poenostavitvi izdajanja vizumov v imenu Evropske unije

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti točke (a) člena 77(2) v povezavi s členom 218(5) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Svet je 28. februarja 2011 pooblastil Komisijo, da začne pogajanja z Republiko Belorusijo o sporazumu med Evropsko unijo in Republiko Belorusijo o poenostavitvi izdajanja vizumov (v nadaljnjem besedilu: sporazum) vzporedno s pogajanji o sporazumu o ponovnem sprejemu oseb, ki prebivajo brez dovoljenja Pogajanja so bila 17. junija 2019 uspešno zaključena s parafiranjem sporazuma z izmenjavo elektronske pošte.

(2) V okviru srečanja na vrhu o vzhodnem partnerstvu z dne 7. maja 2009 so Unija in partnerske države izrazile svojo politično podporo liberalizaciji vizumske ureditve v varnem okolju in potrdile svojo namero o čimprejšnjem sprejetju postopnih ukrepov za odpravo vizumov za svoje državljane.

(3) Namen sporazuma je na podlagi vzajemnosti poenostaviti izdajanje vizumov za načrtovano bivanje za največ 90 dni v katerem koli obdobju 180 dni za državljane Unije in Republike Belorusije.

(4) Ta sklep predstavlja razvoj določb schengenskega pravnega reda, pri katerih Združeno kraljestvo ne sodeluje v skladu s Sklepom Sveta 2000/365/ES z dne 29. maja 2000 o prošnji Združenega kraljestva Velike Britanije in Severne Irske za sodelovanje pri izvajanju nekaterih določb schengenskega pravnega reda[1]; Združeno kraljestvo torej ne sodeluje pri sprejetju tega sklepa, ki zato zanj ni zavezujoč in se v njem ne uporablja.

(5) Ta sklep predstavlja razvoj določb schengenskega pravnega reda, pri katerih Irska ne sodeluje v skladu s Sklepom Sveta 2002/192/ES z dne 28. februarja 2002 o prošnji Irske, da sodeluje pri izvajanju nekaterih določb schengenskega pravnega reda[2]; Irska torej ne sodeluje pri sprejetju tega sklepa, ki zato zanjo ni zavezujoč in se v njej ne uporablja.

[1] Sklep Sveta 2000/365/ES z dne 29. maja 2000 o prošnji Združenega kraljestva Velike Britanije in Severne Irske za sodelovanje pri izvajanju nekaterih določb schengenskega pravnega reda (UL L 131, 1.6.2000, str. 43).

[2] Sklep Sveta št. 2002/192/ES z dne 28. februarja 2002 o prošnji Irske, da sodeluje pri izvajanju nekaterih določb schengenskega pravnega reda (UL L 64, 7.3.2002, str. 20).

(6) V skladu s členoma 1 in 2 Protokola št. 22 o stališču Danske, ki je priložen Pogodbi o Evropski uniji in Pogodbi o delovanju Evropske unije, Danska ne sodeluje pri sprejetju tega sklepa, ki zato zanjo ni zavezujoč in se v njej ne uporablja.

(7) Zato bi bilo treba sporazum podpisati v imenu Unije s pridržkom njegove poznejše sklenitve in odobriti priložene skupne izjave –

SPREJEL NASLEDNJI SKLEP:

Člen 1

Podpis sporazuma med Evropsko unijo in Republiko Belorusijo o poenostavitvi izdajanja vizumov v imenu Unije se odobri s pridržkom sklenitve navedenega sporazuma[3].

Člen 2

Skupna izjava, priložena sporazumu, se odobri v imenu Unije.

Člen 3

Generalni sekretariat Sveta vzpostavi instrument polnih pooblastil za podpis sporazuma s pridržkom njegove sklenitve za osebe, ki jih določi pogajalec sporazuma.

Člen 4

Ta sklep začne veljati na dan sprejetja.

V Bruslju,

Za Svet
Predsednik

[3] Besedilo Sporazuma bo objavljeno skupaj s sklepom o njegovi sklenitvi.